

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2002-2003

25 MAART 2003

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek en van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen met het oog op een verzwaring van de straffen voor personen die zich schuldig maken aan smokkel van en handel in niet-begeleide minderjarigen

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR MEVROUW Taelman**

De commissie voor de Justitie heeft het wetsvoorstel, dat onder de facultatief bicamerale procedure valt, besproken tijdens haar vergadering van 25 maart 2003.

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden: de heer Dubié, voorzitter; de dames De Schamphelaere, de T' Serclaes, de heer Istasse, mevrouw Leduc, de heren Mahoux, Monfils, mevrouw Nyssens, de heer Ramoudt, mevrouw Staveaux-Van Steenberghe, de heer Vandenberghe en mevrouw Taelman, rapporteur.
2. Plaatsvervangers: de heer Cornil, mevrouw Laloy, de heren Lozie, Malmendier, Moens, de dames Thijs en Van Riet.
3. Andere senator: de heer Happart.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1457 - 2002/2003:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw de T' Serclaes c.s.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

25 MARS 2003

Proposition de loi modifiant le Code pénal et la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, en vue de renforcer les sanctions à l'égard des personnes qui se livrent à la traite et au trafic de mineurs non accompagnés

RAPPORT

**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR MME Taelman**

La proposition de loi, qui relève de la procédure facultativement bicamérale, a été discutée par la commission de la Justice lors de sa réunion du 25 mars 2003.

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs: M. Dubié, président; Mmes De Schamphelaere, de T' Serclaes, M. Istasse, Mme Leduc, MM. Mahoux, Monfils, Mme Nyssens, M. Ramoudt, Mme Staveaux-Van Steenberghe, M. Vandenberghe et Mme Taelman, rapporteuse.
2. Membres suppléants: M. Cornil, Mme Laloy, MM. Lozie, Malmendier, Moens, Mmes Thijs et Van Riet.
3. Autre sénateur: M. Happart.

Voir:

Documents du Sénat:

2-1457 - 2002/2003:

N° 1: Proposition de loi de Mme de T' Serclaes et consorts.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HOOFDINDIENER VAN HET WETSVOORSTEL

Mevrouw de T' Serclaes wijst erop dat het wetsvoorstel werd ingediend door de leden van de werkgroep «Rechten van het kind», aansluitend bij het verslag dat die groep heeft gemaakt over de problematiek van de niet-begeleide minderjarigen.

Het is immers gebleken dat een aantal van die minderjarigen het slachtoffer kunnen worden van allerlei smokkel, zowel in het raam van de prostitutie als van het zwartwerk of van de bedelnetwerken.

Het doel van het wetsvoorstel is de artikelen van het Strafwetboek betreffende de overtredingen die met die praktijken overeenstemmen te wijzigen, om zwaardere straffen op te leggen wanneer het om minderjarigen gaat.

Artikel 2, dat de artikelen 342 tot 344 van het Strafwetboek omvat, bevat een maatregel tegen de bedelarij.

Oorspronkelijk werd bedelarij door het Strafwetboek bestraft. Die maatregel werd terecht opgeheven.

Het is geenzins de bedoeling met het wetsvoorstel dat gedrag opnieuw strafbaar te stellen, maar diegenen te bestraffen die andermans bedelarij exploiteren en die vaak netwerken vormen.

Men kan hierbij de vergelijking maken met de bepalingen die voor prostitutie bestaan en waaruit het wetsvoorstel inspiratie heeft geput.

Artikel 3 van het voorstel strekt ertoe artikel 380, § 4, van het Strafwetboek te wijzigen, om voor meer coherentie te zorgen met de wetgeving betreffende de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen.

Het gaat erom de zeer kwetsbare situatie te beklemtonen waarin een minderjarige zich bevindt wegens zijn illegale en precaire administratieve toestand, wat vandaag niet in het Strafwetboek wordt vermeld.

Hiermee worden de kandidaat-politieke vluchtelingen en de illegalen bedoeld.

Artikel 4 herzielt op dezelfde wijze de wet van 15 december 1980, die gewijzigd werd door de wet van 26 juni 2000, voor minderjarigen die niet begeleid worden door een persoon die wettelijk verantwoordelijk is.

Spreekster verwijst hierbij naar het geval van de kleine Tabita, die in België begeleid werd door een persoon die wettelijk in Nederland verbleef en die niet vervolgd werd.

De indieners van het wetsvoorstel hebben erop toegezien dat de ouders of de wettelijke vertegen-

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI

Mme de T' Serclaes indique que la proposition de loi a été déposée par les membres du groupe de travail «Droits de l'enfant», à la suite du rapport que ce groupe a établi sur la problématique des mineurs non accompagnés.

Il est apparu en effet qu'un certain nombre de ces mineurs pouvaient faire l'objet de trafics divers, tant dans le cadre de la prostitution que du travail au noir ou de l'exploitation des réseaux de mendicité.

Le but de la proposition de loi est de modifier les articles du Code pénal relatifs aux infractions correspondant à ces pratiques, en vue de prévoir des sanctions plus lourdes lorsqu'il s'agit de mineurs.

L'article 2, comprenant les articles 342 à 344 du Code pénal, contient une disposition relative à la mendicité.

À l'origine, la mendicité était réprimée par le Code pénal. Cette disposition a, à juste titre, été supprimée.

La proposition de loi ne vise aucunement à «repénaliser» ce comportement, mais bien à sanctionner ceux qui exploitent la mendicité d'autrui, et qui constituent souvent des réseaux.

On peut, à cet égard, établir un parallèle avec les dispositions existant en matière de prostitution, dont s'inspire la proposition de loi.

L'article 3 de celle-ci vise à modifier l'article 380, § 4, du Code pénal, en vue d'assurer une plus grande cohérence avec la législation relative à la protection pénale des mineurs.

Il s'agit d'insister sur la situation particulièrement vulnérable d'un mineur en raison de sa situation administrative illégale et précaire, ce qui n'existe pas aujourd'hui dans le Code pénal.

On vise ici les candidats réfugiés politiques et les illégaux.

Quant à l'article 4, il révisé de la même manière la loi du 15 décembre 1980, modifiée par la loi du 26 juin 2000, en ce qui concerne le mineur non accompagné d'une personne légalement responsable.

L'oratrice se réfère à ce propos au cas de la petite Tabita, accompagnée en Belgique par une personne qui, résidant légalement aux Pays-Bas, n'a fait l'objet d'aucune poursuite.

Les auteurs de la proposition de loi ont été attentifs à ce que les parents ou les représentants légaux qui

woordigers die de minderjarigen begeleiden op geen enkele wijze worden bestraft.

Spreekster besluit dat het aannemen van het wetsvoorstel voor het einde van de regeerperiode, al was het maar door één Kamer, een belangrijk politiek signaal is.

II. BESPREKING

De heer Dubié wijst erop dat de straffen bijzonder streng zijn.

Mevrouw de T'Serclaes antwoordt dat men de straffen op één lijn heeft willen brengen met wat bestaat voor minderjarigen.

In de huidige wetgeving zijn de straffen inderdaad zeer zwaar als het om minderjarigen gaat, omdat de feiten zeer ernstig zijn.

De heer Istasse steunt het wetsvoorstel en onderstreept dat het wel degelijk om de problematiek van de minderjarigen gaat. Dat impliceert geen stellingname over andere onderwerpen die ermee verwant zijn.

Mevrouw de T' Serclaes onderstreept dat artikel 2 van het voorstel, dat over de exploitatie van bedelarij gaat, zowel meerderjarigen als minderjarigen behelst.

Momenteel zien we immers op Brussels grondgebied meerderjarige gehandicapten die bedelen en die duidelijk uitgebuit worden.

Wanneer het om exploitatie van meerderjarigen gaat, bepaalt het voorstel dat de gevangenisstraffen 1 tot 5 jaar bedragen en de geldboete van 500 tot 25 000 euro bedraagt (artikel 342).

Indien het om exploitatie van minderjarigen gaat of van een persoon die bijzonder kwetsbaar is, of wanneer de exploitatie wordt gepleegd door een ascendent of door een persoon die misbruik maakt van zijn gezag, of gebruik maakt van listige kunstgrepen, geweld, of dwang, bedraagt de gevangenisstraf 10 tot 15 jaar en de geldboete 1 000 tot 100 000 euro (artikel 343).

De heer Malmendier verklaart eveneens voor de tekst gewonnen te zijn. Het is inderdaad een politiek signaal, zoals andere teksten die op het einde van deze regeerperiode worden aangenomen.

accompagnent les mineurs ne fassent quant à eux l'objet d'aucune sanction.

L'oratrice conclut que l'adoption de la proposition de loi, même par une seule Chambre, avant la fin de la législature, constituerait un signal politique important.

II. DISCUSSION

M. Dubié fait observer que les peines prévues sont particulièrement sévères.

Mme de T' Serclaes répond que l'on a voulu aligner les peines sur ce qui existe en fonction de l'état de minorité.

Dans la législation actuelle, les peines sont effectivement très lourdes dans ce cas, en raison de la gravité particulière des faits.

M. Istasse se rallie à la proposition de loi, en soulignant qu'il s'agit bien ici de la problématique des mineurs, et que cela n'implique aucune prise de position sur d'autres thèmes proches de celui-ci.

Mme de T' Serclaes souligne que l'article 2 de la proposition, qui traite de l'exploitation de la mendicité, vise tant les majeurs que les mineurs.

En effet, on voit actuellement, sur le territoire de Bruxelles, des personnes handicapées majeures qui se livrent à la mendicité et sont manifestement exploitées.

S'il s'agit de l'exploitation de majeurs, la proposition prévoit que les peines d'emprisonnement vont de 1 à 5 ans, et l'amende de 500 à 25 000 euros (article 342).

S'il s'agit de l'exploitation de mineurs ou d'une personne particulièrement vulnérable, ou que l'exploitation est faite par un ascendant ou par une personne abusant de son autorité ou faisant usage de manœuvres, de violence ou de contrainte, la peine d'emprisonnement va de 10 à 15 ans, et l'amende de 1 000 à 100 000 euros (article 343).

M. Malmendier se déclare également favorable au texte, qui constitue effectivement un signal politique, comme d'autres textes adoptés en cette fin de législature.

III. STEMMINGEN

De artikelen 1 tot 5 en het wetsvoorstel in zijn geheel worden eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Met dezelfde eenparigheid werd vertrouwen geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,
Martine TAEELMAN.

De voorzitter,
Josy DUBIÉ.

*
* *

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst
van het wetsvoorstel
(stuk Senaat, nr. 2-1457/1)**

III. VOTES

Les articles 1er à 5 et l'ensemble de la proposition de loi sont adoptés à l'unanimité des 8 membres présents.

À la même unanimité, confiance a été faite à la rapporteuse pour la rédaction du présent rapport.

La rapporteuse,
Martine TAEELMAN.

Le président,
Josy DUBIÉ.

*
* *

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte
de la proposition de loi
(doc. Sénat, n° 2-1457/1)**